

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 4 Απριλίου 2022
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2022/0095 (COD)

7854/22
ADD 8

COMPET 210
IND 104
MI 255
ENER 123
ENV 318
CONSOM 82
CODEC 433
IA 37

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	31 Μαρτίου 2022
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	SWD(2022) 83 final
Θέμα:	ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ που συνοδεύει το έγγραφο πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα βιώσιμα προϊόντα και για την κατάργηση της οδηγίας 2009/125/EK

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - SWD(2022) 83 final.

συνημμ.: SWD(2022) 83 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.3.2022
SWD(2022) 83 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

[...]

που συνοδεύει το έγγραφο

πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον
αφορά τα βιώσιμα προϊόντα και για την κατάργηση της οδηγίας 2009/125/EK

{COM(2022) 142 final} - {SEC(2022) 165 final} - {SWD(2022) 81 final} -
{SWD(2022) 82 final}

Δελτίο συνοπτικής παρουσίασης
Εκτίμηση των επιπτώσεων της πρωτοβουλίας για τα βιώσιμα προϊόντα
Α. Ανάγκη ανάληψης δράσης
Γιατί; Ποιο είναι το πρόβλημα;
Το κύριο πρόβλημα είναι ότι η κατανάλωση και η παραγωγή δεν είναι βιώσιμες και αυτό δεν αντιμετωπίζεται επαρκώς από τους υφιστάμενους κανόνες της ΕΕ για τα προϊόντα και την εσωτερική αγορά, με αποτέλεσμα ολοένα και μεγαλύτερες αποκλίσεις μεταξύ των εθνικών κανόνων για τη βιωσιμότητα των προϊόντων. <u>Επιμέρους πρόβλημα 1:</u> Στον σχεδιασμό των προϊόντων δεν λαμβάνονται επαρκώς υπόψη οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής, συμπεριλαμβανομένων των πτυχών της κυκλικότητας. Ως εκ τούτου, τα προϊόντα αντικαθίστανται συχνά, με σημαντική χρήση ενέργειας και πόρων για την παραγωγή και διανομή νέων προϊόντων και την απόρριψη των παλαιών. <u>Επιμέρους πρόβλημα 2:</u> Εξακολουθεί να είναι πολύ δύσκολο για τους οικονομικούς φορείς και τους πολίτες να προβαίνουν σε βιώσιμες επιλογές σε σχέση με τα προϊόντα, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν σχετικές πληροφορίες και οικονομικά προσίτες επιλογές για τον σκοπό αυτόν. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να χάνονται ευκαιρίες για τη βιωσιμότητα και για δραστηριότητες διατήρησης της αξίας, να είναι περιορισμένη η ζήτηση δευτερογενών υλικών και να δημιουργούνται εμπόδια στην υιοθέτηση κυκλικών επιχειρηματικών μοντέλων. <u>Επιμέρους πρόβλημα 3:</u> Μη βέλτιστη εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για τον οικολογικό σχεδιασμό. Μολονότι η οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό υπήρξε γενικά επιτυχής, το πλήρες δυναμικό της δεν αξιοποιείται συστηματικά. Το πεδίο εφαρμογής της περιορίζεται επί του παρόντος στα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα, ενώ και άλλα προϊόντα έχουν επίσης σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Οι σημαντικές καθυστερήσεις στην έκδοση νέων κανονισμών για τα προϊόντα και η έλλειψη συμμόρφωσης αποτελούν άλλα βασικά ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν.
Τι αναμένεται να επιτευχθεί με την παρούσα πρωτοβουλία;
Ο γενικός στόχος είναι η μείωση των αρνητικών περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων του κύκλου ζωής των προϊόντων και η βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Οι ειδικοί στόχοι είναι οι εξής: 1. Βελτίωση της βιωσιμότητας των προϊόντων 2. Καλύτερη πρόσβαση σε πληροφορίες για τη βιωσιμότητα κατά μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού 3. Παροχή κινήτρων για πιο βιώσιμα προϊόντα και επιχειρηματικά μοντέλα για τη βελτίωση της διατήρησης της αξίας 4. Βελτίωση της εφαρμογής του νομοθετικού πλαισίου για βιώσιμα προϊόντα
Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ;
Προκειμένου να διασφαλιστεί μια εναρμονισμένη και εύρυθμη λειτουργούσα εσωτερική αγορά σε όλα τα κράτη μέλη και, ως εκ τούτου, ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τους οικονομικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στην εσωτερική αγορά, είναι σημαντικό να θεσπιστεί ένα κοινό σύνολο κανόνων, που θα περιλαμβάνει απαιτήσεις για τα προϊόντα και την υποχρέωση παροχής αξιόπιστων πληροφοριών στους τελικούς χρήστες. Χωρίς μια πρωτοβουλία σε επίπεδο ΕΕ και την αποτελεσματική εφαρμογή της, τα προβλήματα που αξιολογούνται στην παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων δεν θα αντιμετωπιστούν πλήρως και με συνέπεια σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι εθνικές πρωτοβουλίες (ορισμένες από τις οποίες βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη), μολονότι αποφέρουν ορισμένα οφέλη σε εθνικό επίπεδο, αναπόφευκτα θα κατακερματίσουν περαιτέρω την εσωτερική αγορά και θα καταστήσουν περισσότερο περίπλοκες τις επιλογές των καταναλωτών.
Β. Λύσεις
Ποιες νομοθετικές και μη νομοθετικές επιλογές πολιτικής έχουν εξεταστεί; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Γιατί;
Εξετάζεται ένα φάσμα επιμέρους επιλογών για 6 κύριες επιλογές και συγκρίνεται με το βασικό σενάριο (επιλογή 1). Οι επιλογές αφορούν τα εξής: • Επέκταση του πεδίου εφαρμογής της νομοθεσίας για τον οικολογικό σχεδιασμό όσον αφορά τα προϊόντα (επιλογή 2) • Επέκταση των απαιτήσεων βιωσιμότητας για τα προϊόντα (επιλογή 3) • Πληροφορίες βιωσιμότητας για τους καταναλωτές και μεταξύ επιχειρήσεων (επιλογή 4) • Επιβράβευση πιο βιώσιμων προϊόντων μέσω κινήτρων (επιλογή 5) • Μέτρα για την κυκλική οικονομία και τη διατήρηση της αξίας (επιλογή 6) • Ενισχυμένη εφαρμογή του πλαισίου οικολογικού σχεδιασμού (επιλογή 7) Ο προτιμώμενος συνδυασμός περιλαμβάνει την ανάληψη δράσης για κάθε επιλογή, μεταξύ άλλων την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του οικολογικού σχεδιασμού σε ευρύ φάσμα προϊόντων, όπως τα

κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, τα έπιπλα και τα ενδιάμεσα προϊόντα υψηλού αντικτύπου· τη σημαντική ενίσχυση των απαιτήσεων βιωσιμότητας· τη θέσπιση νέων απαιτήσεων παροχής πληροφοριών για τα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης ψηφιακού διαβατηρίου προϊόντος. Άλλες δράσεις περιλαμβάνουν την παροχή κινήτρων από τις δημόσιες αρχές για βιώσιμα προϊόντα και μέτρα για την πρόληψη της καταστροφής μη πωληθέντων καταναλωτικών αγαθών. Προβλέπονται επίσης διάφορα μέτρα για την ενίσχυση της εφαρμογής των κανόνων οικολογικού σχεδιασμού.

Ποιες απόψεις διατύπωσαν τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη; Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή;

Τα περισσότερα ενδιαφερόμενα μέρη τάχθηκαν υπέρ ενός ολοκληρωμένου πεδίου εφαρμογής για το πλαίσιο της πρωτοβουλίας για τα βιώσιμα προϊόντα (SPI), το οποίο θα περιλαμβάνει ευρύ φάσμα προϊόντων και θα υιοθετεί προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη ολόκληρο τον κύκλο ζωής (ΑΚΖ). Η στήριξη για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του οικολογικού σχεδιασμού είναι ισχυρή, καθώς υπάρχει γενική συμφωνία ότι θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στους τομείς που προσδιορίζονται στο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία¹ και ότι οι κατασκευαστές/εισαγωγείς εκφράζουν ειδικότερα την προτίμησή τους για μια προσέγγιση που λαμβάνει αυστηρά υπόψη τις ιδιαιτερότητες των προϊόντων. Υπάρχει γενική συμφωνία (μεταξύ άλλων από τους κατασκευαστές/εισαγωγείς, τις ΜΜΕ, τις επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου και τις επιχειρήσεις διαχείρισης αποβλήτων) ότι η έλλειψη σαφούς, ολοκληρωμένης και δεσμευτικής νομοθεσίας, καθώς και η έλλειψη αξιόπιστων πληροφοριών δημιουργούν εμπόδια στη μεγαλύτερη διαθεσιμότητα βιώσιμων προϊόντων, όπως και η ανομοιογενής επιβολή των απαιτήσεων βιωσιμότητας των προϊόντων. Τα ψηφιακά διαβατήρια προϊόντων υποστηρίζονται γενικά από σαφή πλειονότητα σε όλες τις ομάδες ενδιαφερόμενων μερών. Η μεγάλη πλειονότητα του συνόλου των ενδιαφερόμενων μερών (συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων αρχών) εξέφρασε την υποστήριξή της για τις υποχρεωτικές οικολογικές δημόσιες συμβάσεις και συμφωνεί ότι απαιτούνται περισσότερα κίνητρα για τον προσανατολισμό της ζήτησης προς τα βιώσιμα προϊόντα. Η ενίσχυση των δραστηριοτήτων επιβολής και εποπτείας της αγοράς (π.χ. επιθεωρήσεις ή έλεγχοι) θεωρείται αναγκαία για την πλαισίωση της υλοποίησης της πρωτοβουλίας για τα βιώσιμα προϊόντα.

Γ. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής

Ποια είναι τα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής (ειδάλλως, των κυριότερων επιλογών);

Οι πολίτες θα ωφεληθούν από την ευρύτερη διαθεσιμότητα πιο βιώσιμων προϊόντων και επιλογών που σχετίζονται με τα προϊόντα (όπως η επισκευή). Τα προϊόντα με τις χειρότερες επιδόσεις θα απομακρυνθούν σταδιακά από την αγορά, με αποτέλεσμα οφέλη όπως η βελτίωση της ανθεκτικότητας, της αξιοπιστίας και της δυνατότητας επισκευής των προϊόντων. Οι απαιτήσεις για τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας ανακύκλωσης των προϊόντων και για την αύξηση του ανακυκλωμένου περιεχομένου τους θα συμβάλουν στην ενίσχυση της προσφοράς και της ζήτησης δευτερογενών πρώτων υλών. Η βελτιωμένη διαθεσιμότητα πληροφοριών σχετικά με τη διάσταση βιωσιμότητας των προϊόντων αναμένεται να διευκολύνει τις επιλογές των καταναλωτών και να συμπληρώσει άλλες πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ στον τομέα αυτόν². Τα μέτρα για τον προσανατολισμό της αγοραστικής δύναμης του κοινού προς τα πιο βιώσιμα προϊόντα, τη διασφάλιση της διατήρησης της αξίας και την προώθηση πρακτικών κυκλικής οικονομίας θα συμβάλουν στον οικολογικό προσανατολισμό της αγοράς. Συνολικά, θα υπάρξει σημαντικός οικολογικός προσανατολισμός της αγοράς προϊόντων, με οικονομικά και κοινωνικά οφέλη. Θα υπάρξουν επίσης ουσιαστικά περιβαλλοντικά οφέλη, συμπεριλαμβανομένης σημαντικής μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Ποιο είναι το κόστος της προτιμώμενης επιλογής (ειδάλλως, των κυριότερων επιλογών);

Λόγω της αρχιτεκτονικής του πλαισίου που προβλέπεται για την πρωτοβουλία για τα βιώσιμα προϊόντα, το συνολικό κόστος των προτιμώμενων επιλογών είναι δύσκολο να προσδιοριστεί με ακρίβεια. Παρότι θα υπάρξει κάποιο αρχικό κόστος που συνδέεται με τη θέσπιση του πλαισίου και την προετοιμασία των μέτρων της πρωτοβουλίας για τα βιώσιμα προϊόντα, το σημαντικότερο κόστος είναι πιθανό να προκύψει μόνο μετά τη θέσπιση των μέτρων αυτών για τα προϊόντα στα οποία θα δοθεί προτεραιότητα. Συνολικά, αυτό σημαίνει ότι το κόστος για τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στην κατασκευή προϊόντων είναι πιθανό να αυξηθεί, ενώ μέρος του κόστους μετακυλίεται στους καταναλωτές. Ωστόσο, βάσει της πείρας που έχει αποκτηθεί από την οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό, το αυξημένο αυτό κόστος αντισταθμίζεται και με το παραπάνω από την εξοικονόμηση οικονομικών πόρων για τους καταναλωτές σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για τα βιώσιμα προϊόντα, υπάρχουν επίσης σαφείς δυνατότητες για οφέλη από την παράταση της διάρκειας ζωής και τις βελτιώσεις της διαδικασίας παραγωγής. Επιπλέον, οι αυξήσεις του κόστους παραγωγής

¹ https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_en.

² Ειδικότερα, η [πρωτοβουλία για τους οικολογικούς ισχυρισμούς](#) και η [πρωτοβουλία για την ενίσχυση του ρόλου των καταναλωτών στην πράσινη μετάβαση](#).

θα μπορούσαν επίσης να αντισταθμιστούν από την εξοικονόμηση πόρων κατά μήκος της αξιακής αλυσίδας για άλλες επιχειρήσεις. Όλα τα μέτρα της πρωτοβουλίας για τα βιώσιμα προϊόντα θα υποστηρίζονται από εκτιμήσεις επιπτώσεων και διαδικασίες διαβούλευσης στο πλαίσιο των οποίων εξετάζονται το κόστος και τα οφέλη για τη διασφάλιση της αναλογικότητας.
Ποιες είναι οι επιπτώσεις στις ΜΜΕ και στην ανταγωνιστικότητα; Οι επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, θα αντιμετωπίσουν πρόσθετες δαπάνες που θα αναλυθούν στο πλαίσιο μελλοντικών μέτρων εφαρμογής, ενώ οι δυνατότητες μετριασμού θα εξεταστούν στις συνοδευτικές εκτιμήσεις επιπτώσεων. Τυχόν κόστος συμμόρφωσης θα είναι αναλογικό, και μέρος του μπορεί να μετακυλιστεί στους καταναλωτές (το οποίο, με τη σειρά του, αναμένεται να αντισταθμιστεί με την πάροδο του χρόνου, όπως περιγράφεται ανωτέρω). Για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται πέραν των συνόρων της ΕΕ, οι εναρμονισμένες απαιτήσεις σε επίπεδο ΕΕ είναι πιθανό να μειώσουν το συνολικό κόστος συμμόρφωσης, δεδομένου ότι θα αντικαταστήσουν διάφορες υφιστάμενες ή προβλεπόμενες απαιτήσεις σε εθνικό επίπεδο. Θα υπάρξουν επίσης άμεσα οφέλη για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων από τη μετατόπιση της δραστηριότητας από τη μεταποίηση πρωτογενών σε δευτερογενείς πρώτες ύλες και από την παραγωγή προϊόντων στη συντήρηση, την επαναχρησιμοποίηση, την ανακαίνιση, την επισκευή και τις πωλήσεις μεταχειρισμένων προϊόντων, γεγονός που αναμένεται να ωφελήσει σημαντικά τις ΜΜΕ, επειδή δραστηριοποιούνται περισσότερο στους εν λόγω τομείς. Παρότι οι ΜΜΕ υποστήριξαν ότι ορισμένα από τα κύρια μέτρα στο πλαίσιο των προτιμώμενων επιλογών πολιτικής ενδέχεται να προκαλέσουν ορισμένες αρνητικές επιπτώσεις, πολλές πιστεύουν επίσης ότι οι επιπτώσεις αυτές μπορούν να αντισταθμιστούν και να αποφέρουν προστιθέμενη αξία με την πάροδο του χρόνου (π.χ. λόγω της μείωσης των δαπανών για υλικά της αυξημένης εμπιστοσύνης των πελατών της καλύτερης πρόσβασης στην αγορά για πιο οικολογικά προϊόντα των οφελών για τη φήμη κ.λπ.).
Θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικήσεις; Θα υπάρξει διοικητικό κόστος για τα κράτη μέλη ως αποτέλεσμα των προτιμώμενων επιλογών, ειδικότερα θα απαιτηθούν πρόσθετοι ανθρώπινοι πόροι. Συνολικά, το κόστος αυτό δεν αναμένεται να είναι σημαντικό σε σύγκριση με τα οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη των επιλογών.
Θα υπάρξουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις; Οι απαιτήσεις θα εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις στις ευρωπαϊκές και μη ευρωπαϊκές εταιρείες, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτόν ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τα βιώσιμα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ. Οι απαιτήσεις θα συνάδουν με τις διεθνείς εμπορικές υποχρεώσεις της ΕΕ.
Δ. Παρακολούθηση
Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική; Η αξιολόγηση της πρωτοβουλίας για τα βιώσιμα προϊόντα, οκτώ έτη μετά την έναρξη ισχύος της, θα βασιστεί σε ειδικές μελέτες επανεξέτασης ανά ομάδα προϊόντων και θα εξετάσει τι λειτουργεί ικανοποιητικά και τι όχι.